

הערות להערות

כמה מלות תשובה ל"הערות אחרות" של אשר בן נתן למאמר הביקורת שלי על ספרו "החוצפה לחיות" ("הארץ, ספרים", מכתבים, 25.12).

לא כתבתי שכן נתן מילא תפקידים וזטרים ב"מור סד", אלא במסגרת עבודתו במוסד לעלייה ב' (על תפקידיו באותה עת ראו עמ' 22 בספרו).

מה שכיניתי כ"תרגיל תקשורת", ולא כתבתי שהוא נעשה בידי בן נתן, שהביא למינויו כמפקד הבריחה באוסטרליה, מסתמך על דבריו הוא (עמ' 33-32).

בן נתן עצמו כותב בספרו, כפי שכתבתי בבהירות רבה במאמרי, כי "עד תחילת מאי 1946 התנהלה ההברחה ללא בעיות מיוחדות" (עמ' 37). לא כתבתי כי ההברחה נסתתרה או, אלא שערך או היא התקיימה ללא קשיים יוצאי דופן.

יום 8.1.03

במאמרי כתבתי בבהירות על חיסולה המעשי של זמחלקה המדינית במשרד החוץ בראשית שנות החמישים, יכולתו של שמואל בזמן "החקר" במחלקה הזאת. יכרי בן נתן עצמו (עמ' 74-89), על אף שאינם בהי יים כל צורכם גם בסוגיה זו, מעידים שדברי היו מרוי קים בתכלית. גם אם בן נתן, הסירו המובהק של בן גוריון, טוען עתה שפירוק מחלקה זו נעשה משיקולים תפקודיים וביטחוניים שהוריים, יש רבים שחשבו - וחושבים - כי המטרה של האקטיוויסטים במפא"י, ובראשם בן גוריון, היתה פגיעה נוספת במע מר משרד החוץ ובשר החוץ או.

אין שום ספק כי שילוח אכן סולק בשנת 1952 מעיסוק בשירותי הביטחון, והדבר נעשה באמצעות ריקון תפקידו כמפקח על שירותי הביטחון. כפי שהיה נהוג לקרוא לזה, הוא "התפטר", ולא התפטר מרצונו החופשי (ועל כך ראו דבריו המפורשים של בן נתן עצמו בעמ' 89 בספרו).

לפי עדותו של בן נתן עצמו, הוא היה "מעורב", כפי שכתבתי, בפרשה שנודעה כ"מרד המרגלים", שהסתיים בפיתורים ובהתפטרות של כמה וכמה אנשי ביון. ברור שמטעמים השמורים עמו בן נתן ממעיט כעת מחשיבותה של פרשה זו (ראו עמ' 89 בספרו).

לבסוף, במאמר התייחסתי רק למאמר בספר ולא התכוונתי לפגוע בבן נתן. לכן, הכל שהוא לא הבהיר, כמו שלא הבהיר ואפילו עירפל הרבה דברים אחרים, את משמעות שם ספרו "החוצפה לחיות". יחד עם זאת, אינני חוזר בי מדברי שממקומות רבים מאוד בספרו עולה בבהירות שכן נתן לא הדיר את עצמו מ"הנאות החיים הטובים", כמו פוליטיקאים ופונקציונרים רבים אחרים, שכביכול רק "נענו לצו התנועה".

גבי שפר
ירושלים